

Beth yw Bwystfilod Bach?

Anifeiliaid bach yw bwystfilod bach.

Mae bwystfilod bach neu bwystfilod mân yn derm fedrwn ddefnyddio ar bob math o wahanol anifeiliaid sydd yn cael eu cynnwys mewn 'ffyla' gwahanol mewn strwythur gwyddonol.

Gall y gair bwystfilod bach cael ei ddefnyddio ar gyfer creaduriaid sydd yn cynnwys trychfilod/pryfed (gyda 6 coes), pryf copynnau (gyda 8 coes), gwlithod, malwod, pryfaid lludw, nadroedd cantroed, nadroedd miltroed a phryfaid genwair.

Dychmygwch eich bod yn greadur bach .. Sut bydd y byd o'ch cwmpas yn edrych?

Beth am gwneud safari bwystfilod mân.
(Gweithgaredd 20 yn y pecyn [yma](#) gan Gyfoeth Naturiol Cymru)

© Anita Daimond

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Bwystfilod bach: lle gawn hyd iddynt?

Mae bwystfilod yn symud mewn pob math o ffyrdd gwahanol.

Dyma rhai o'r symudiadau posibl, allwch chi roi cynnig ar geisio gwneud y symudiadau yma? Cofiwch sicrhau bo' gennych ddigon o le!

hedfan

sboncian

ymlusgo

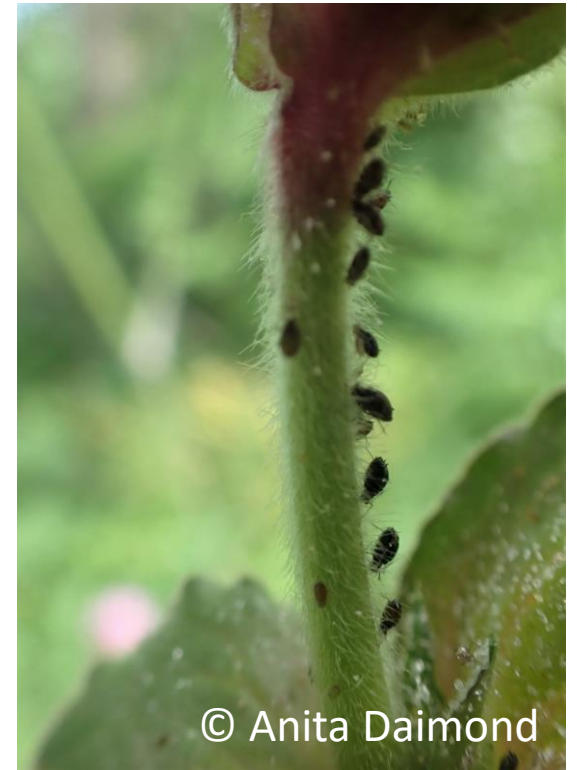
llithro

neidio

Gall ei ffordd o symud yn ogystal â beth maen nhw'n bwyta yn mynd i effeithio lle gawn hyd iddynt.

Meddyliwch; ble fydd rhaid chwilio am y bwystfilod yn y goedwig ...?

Efallai y bydd rhaid i chi fynd lawr ar eich pengliniau i gael hyd iddynt, neu chwilota yn y dail uwchben!

© Anita Daimond

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Bwystfilod bach: sut mae nhw'n bwydo?

Mae gan y bwystfilod bach i gyd rôl wahanol o fewn yr ecosystem.

Mae **detritysydd** yn casglu deunyddiau marw (detritws) ac yn eu bwyta i greu pridd cyfoethog.

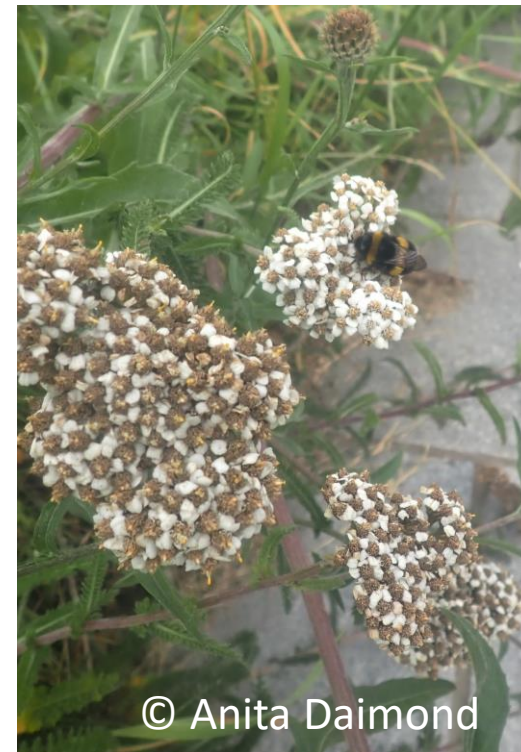
Mae **llysysyddion** yn bwyta llystyfiant (planhigion).

Yna mae'r llysysyddion yn cael eu bwyta gan **gigysyddion** (anifeiliaid sy'n bwyta anifeiliaid eraill).

Mae rhai hefyd yn **beillwyr** sy'n helpu planhigion i atgenhedlu trwy daenu pail.

Mae pob un o'r rolau hyn yn bwysig i fywyd yn y goedwig.

Cofiwch gall cigysyddion cael ei fwyta gan gigysyddion eraill hefyd. Meddyliwch pa anifail gall bwyta bwystfil bach sydd yn gigysydd ...

© Anita Daimond

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Mae anifeiliaid y Goedwig Law yn bwydo ar blanhigion, ffwng ag anifeiliaid eraill

Fedrwch chi roi enghraifft o:

- Anifail sydd yn bwyta planhigyn .....
- Anifail sydd yn bwyta ffwng .....
- Anifail sydd yn bwyta anifail .....
- Anifail sydd yn bwyta pethau sydd wedi marw .....
- Anifail sydd yn bwyta baw anifeiliaid .....
- Anifail sydd yn bwyta hadau coed .....

Defnyddiwch y daflen yma os hoffwch

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Fedrwch chi baru'r disgrifiadau gyda'r fath o anifail cywir?

Rwy'n symud o dan y ddaear
gan dynnu deunydd
planhigion i'r pridd a'i fwyta.

Rwy'n symud o flodyn i flodyn
yn casglu neithdar a phaill ac
yn peillio planhigion.

Rwy'n symud ar hyd y ddaear
yn casglu deunydd marw a'i
fwyta.

Rwy'n symud ar hyd
planhigion gan aros i fwyta'r
coesynnau neu'r dail wrth
fynd.

Rwy'n symud ar hyd y ddaear
yn hela pryfaid a'u bwyta.

Rwy'n beilliwr

Rwy'n detritysydd

Rwy'n llysysydd

Rwy'n gigysydd

Rwy'n detritysydd

Gwyrdd Godre Pinc *Pseudoips prasinana*

© Anita Daimond

Fedrwch chi ddarganfod beth
mae lindys 'Gwyrdd Godre
Pinc' yn bwyta? ('Green Silver
Lines' yn Saesneg)

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Wnaethoch chi baru'r disgrifiadau gyda'r fath o anifail cywir?

Rwy'n symud o dan y ddaear gan dynnu deunydd planhigion i'r pridd a'i fwyta.

Rwy'n symud o flodyn i flodyn yn casglu neithdar a phail ac yn peillio planhigion.

Rwy'n symud ar hyd y ddaear yn casglu deunydd marw a'i fwyta.

Rwy'n symud ar hyd planhigion gan aros i fwyta'r coesynnau neu'r dail wrth fynd.

Rwy'n symud ar hyd y ddaear yn hela pryfaid a'u bwyta.

Rwy'n beilliwr

Rwy'n detritysydd

Rwy'n llysusydd

Rwy'n gigysydd

Rwy'n detritysydd

Gwyrdd Godre Pinc *Pseudoips prasinana*

© Anita Daimond

Beth arall hoffwch chi ddysgu am bwystfilod bach?

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Bwystfilod bach: sut fedrwn ddysgu mwy?

- Ewch allan er mwyn chwilio am fwystfilod bach eich hunain – cewch ddefnyddio ein [taflen](#) ar gyfer hel data wrth chwilio am fwystfilod bach mewn coedwig.
- Adnabod y bwystfilod bach 'dach chi'n darganfod – mae rhestr o ddolennau ac adnoddau defnyddiol [yma](#).
- Edrychwch ar eich bwystfilod yn ofalus a meddyliwch am ble wnaethoch chi ddarganfod nhw a beth roedden nhw'n eu gwneud. Beth ydach chi'n meddwl mai nhw'n bwyta? Fedrwn chi ddysgu am eu cylchoedd byw? Beth arall fedrwn chi ddysgu amdanynt?

Pa blanhigion ag anifeiliaid sydd yn dibynnu ar y bwystfilod wnaethoch chi ddarganfod tybed?

Cewch ddysgu mwy am drychfilod a beth fedrwn chi wneud er lles bwystfilod bach gan [Buglife](#).

© Anita Daimond

COEDWIGOEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES

Dolennau defnyddiol

- <https://www.buglife.org.uk/>
- <https://butterfly-conservation.org/butterflies/identify-a-butterfly>
- <https://butterfly-conservation.org/moths/identify-a-moth>
- <https://www.woodlandtrust.org.uk/trees-woods-and-wildlife/animals/>
- <https://www.wildlifetrusts.org/wildlife/how-identify/identify-caterpillars>
- <https://dnk4skl3hw8rq.cloudfront.net/assets/db4dd1fb1f9e25abe1f6206f456bb04bfcd32013/11.Minibeasts-ConservationEducation-YPTE.original.pdf?1411671011>
- <https://bit.ly/3DupfkE>
- <https://www.rspb.org.uk/birds-and-wildlife/natures-home-magazine/birds-and-wildlife-articles/food-chains/web-of-life/>

COEDWIG OEDD
GLAW CELTAIDD
CYMRU
CELTIC
RAINFORESTS
WALES